

**Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове видання
«Порівняльно-аналітичне право»**

№ 1, 2020

**Ужгородський національний університет
Ужгород 2020**

УДК 001:34
ISSN 2524-0390

Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор: Бисага Ю.М. – д.ю.н., професор

Члени редакційної колегії:

Белов Д.М. – д.ю.н., професор

Булеца С.Б. – д.ю.н., доцент

Громовчук М.В. – к.ю.н., доцент

Заборовський В.В. – д.ю.н., доцент

Лазур Я.В. – д.ю.н., професор

Менджул М.В. – к.ю.н., доцент

Дешко Л.М. – д.ю.н., професор

Ондрова Юлія – к.ю.н. (Словацька Республіка)

Видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з юридичних дисциплін.

Наказ Міністерства освіти і науки України № 463 від 25 квітня 2013 р.

Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

*Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 2 від 03.03.2020 року*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Бахновська І.П., Лалуєва А.О. ПРАВОСВІДОМІСТЬ ЮРИСТА: ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ	20
Вашкович В.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ УЯВЛЕНЬ ПРО БЛАГОДІЙНІСТЬ В ІСТОРИЧНИХ ТА ПРАВОВИХ ДЖЕРЕЛАХ.....	24
Іванюра І.С. СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА В УКРАЇНІ.....	28
Коба М.М. ПРАВОВА КУЛЬТУРА: МОДЕЛІ СТРУКТУРО-СИСТЕМИ.....	31
Козинець О. Г., Соколов В.С. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ МАС У ДЕРЖАВІ ТА СУСПІЛЬСТВІ У ВЧЕННІ Х. ОРТЕГІ-І-ГАССЕТА.....	34
Мазур Т.В. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ РЕЄСТРІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ.....	38
Макарчук В.В. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ЮРИДИЧНОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ В СРСР.....	42
Маркович Х.М. АДВОКАТУРА УКРАЇНИ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ РАКУРС.....	45
Мельник О.О. АГРАРНА РЕФОРМА П.А. СТОЛИПІНА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СТАНОВИЩЕ СЕЛЯН ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ.....	48
Саблук С.А. МЕТОДИ І НОРМАТИВНІ ЗАСОБИ БОРОТЬБИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ ЗІ ЗРАДНИЦТВОМ ТА ДЕЗЕРТИРСТВОМ НА ДЕОКУПОВАНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У 1942–1945 РР. (ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	52
Самофалов Л.П., Самофалов О.Л. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗНАНЬ ПРО СКЛАД ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ.....	56
Стеценко Н.С. ЕВОЛЮЦІЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ТА ЇХ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У ХVІІІ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ. В США.....	61
Харуга В.Ф. ІНСТИТУТ НАРОДНОГО ВЕТО В ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН: ДОСВІД ШВЕЙЦАРСЬКОЇ КОНФЕДЕРАЦІЇ.....	69
Хаустова М.Г., Бондарева А.М. ІДЕОЛОГІЧНИЙ СКЛАДНИК ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ЇЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ.....	74
Чепульченко Т.О., Крутікова І.Д. СПІВВІДНОШЕННЯ РЕФЕРЕНДУМУ З ІНШИМИ ФОРМАМИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ УЧАСТІ ГРОМАДЯН У ПРАВОТВОРЧОСТІ.....	78
Чернік С.Д. КОНСТИТУЦІЙНА ДЕРЖАВА В ПОГЛЯДАХ Є.В. СПЕКТОРСЬКОГО.....	82

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Анісімов О.В. ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПРАВОСУДДЯ.....	85
Байрачна Л.К., Черниш В.В. ПРАВО НА СВОБОДУ МИРНИХ ЗІБРАНЬ: ТЕОРІЯ ТА СУДОВА ПРАКТИКА	91
Білак О.П. ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ У НАУЦІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА.....	95
Зінченко О.В., Щербина В.А. ОСОБЛИВОСТІ ІНДІЙСЬКОГО І БРАЗИЛЬСЬКОГО ФЕДЕРАЛІЗМУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	99
Котляренко О.П., Приполова Л.І. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЇ ЗІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ: ДО ПИТАННЯ КОНВЕНЦІАЛЬНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ.....	103

Лукаш Т.В. ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД У ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ.....	107
Петришина М.О., Федоровська М.А. ПАРЛАМЕНТСЬКА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ.....	110
Пономаренко А.Б., Ковальов Д.В. ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В РАЗІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ.....	114
Скрипник Ю.О. ІМПІЧМЕНТ: ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ.....	118
Чиркін А.С., Волович Д.О., Тищенко О.С. ОСОБЛИВОСТІ ІБЕРІЙСЬКОЇ МОДЕЛІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	123
Чиркін А.С., Ритова В.О., Хоменко А.В. ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА НА АБОРТ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....	127
Шутова О.С., Хайрулліна Д.І. ІНСТИТУТ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ТА ЙОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ.....	130
РОЗДІЛ 3	
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
Амеліна А.С. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРІВ ПРО НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	134
Анікіна Г.В. ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.....	138
Ахмедова А.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ.....	143
Березніцький Д.А. КОНСИЛІАЦІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ	147
Волошина Г.О. ЗАСТОСУВАННЯ ІНОЗЕМНОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНСЬКИМИ СУДАМИ: АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ЗА 2014–2019 РОКИ.....	151
Воротинцева І.В. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ.....	154
Грабар Н.М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ЯК ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	157
Демків Р.Я. ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПОВНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ ДІЄЗДАТНОСТІ (ЕМАНСІПАЦІЯ) НЕПОВНОЛІТНІЙ ОСОБИ, ЯКА ЗАПИСАНА МАТР'Ю АБО БАТЬКОМ ДИТИНИ.....	161
Дилігул А.С., Аксютіна А.В. ГЕНЕЗА АНТРЕПРЕНЕРСТВА ЯК ПЕРЕДУМОВА ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ПРОДЮСЕРСЬКИХ ПОСЛУГ.....	165
Ковальчук О.С., Самілик Л.О. ІНСТИТУТ МЕДІАЦІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ПРО РОЗЛУЧЕННЯ.....	168
Лісничка О.М. ОРГАНИ Й ТКАНИНИ ЛЮДИНИ ЯК ОСОБЛИВІ ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА.....	172
Мосейчук А.І. НАГЛЯД ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ ДІТЕЙ, УСИНОВЛЕНИХ ІНОЗЕМЦЯМИ, ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	175
Москалюк Н.Б. ГНОСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕКВІЗИЦІЇ В СИСТЕМІ НАБУТТЯ ПРАВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	180
Нагнибіда В.І., Стецков Д.Д. ВСТАНОВЛЕННЯ МІСЦЯ АРБІТРАЖУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ СПОРІВ.....	183
Романюк У.В. ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В Е-КОМЕРЦІЇ (ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ).....	186

Сердечна І.Л. ЧЕРГОВІСТЬ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ.....	191
Строга Є.О. СТАНДАРТ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ДОКАЗУВАННЯ: ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	195
Тищук Н.О. ОСОБЛИВОСТІ ВЧИНЕННЯ ПРАВОЧИНІВ МАЛОЛІТНІМИ ОСОБАМИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	199
Турчин Н.В. ЗАХИСТ МАЙНОВИХ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ.....	202
Уколова В.О. ОСОБЛИВОСТІ ВЧИНЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПРАВОЧИНІВ.....	205
Уколова Є.О., Боровенська Г.В. СПАДКУВАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	208
Фенюк А.Р. ОЗНАКИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ДОБРЕ ВІДОМОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ.....	211
Харченко О.С., Карашук О.О. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА МИТНОМУ КОРДОНІ.....	214
Цувіна Т.А. ПОВТОРНА УЧАСТЬ СУДДІ У РОЗГЛЯДІ СПРАВИ МІЖ СТОРОНАМИ: ДЕЯКІ ЗАУВАГИ ЩОДО ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ СУДУ В КОНТЕКСТІ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА.....	218
Чепис О.І. БАЛАНС І ДИСБАЛАНС ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	223
Чуйко В.О. ВІЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	227
РОЗДІЛ 4	
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО	
Боднарчук О.Г., Боднарчук О.І. СУЧАСНИЙ СТАН ВИСТАВКОВО-ЯРМАРКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	230
Бочков П.В. ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПІДПРИЄМСТВ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	234
Манзюк В.В., Заборовський В.В. ДИНАМІКА СТАНОВЛЕННЯ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	237
Машковська Л.В., Коваленко-Чукіна І.Г. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕКОМЕРЦІЙНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК РІЗНОВИД СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	241
Полосенко К.В. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЗА НЕІНІЦІЮВАННЯ СПРАВИ ПРО БАНКРУТСТВО.....	244
РОЗДІЛ 5	
ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Бондар О.С. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН В УКРАЇНІ ТА КАНАДІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	248
Веклюк О.В. ТВОРЧІ ВІДПУСТКИ, ЯКИМИ КОРИСТУЮТЬСЯ ПРАЦІВНИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	253
Журавльов С.В. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАСАД ПРИТЯГНЕННЯ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ.....	256
Світенок М.І. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС КАРАНТИНУ.....	260
Сенюта І.Я. ОКРЕМІ ТРУДОВІ ГАРАНТІЇ ДЛЯ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА ПРИ СКОРОЧЕННІ ЧИСЕЛЬНОСТІ АБО ШТАТУ.....	263
Солодовникова А.Д., Ганджа В.І. ЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ ЖІНОК В УКРАЇНІ ТА ІНШИХ КРАЇНАХ.....	267

Соцький А.М. САМОЗАЙНЯТА ОСОБА ЯК ОКРЕМИЙ СУБ'ЄКТ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	271
---	-----

РОЗДІЛ 6
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО;
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Антонюк У.В. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЯКІСТЬ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ.....	274
Бондарчук Н.В., Дубенкова М.А. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	278
Єфремова І.І., Ломакіна І.Ю. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	282
Кирєєва І.В., Коробцова Д.В. ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	287

РОЗДІЛ 7
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Аблов Є.В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДСУДНОСТІ ТА СТРОКІВ ВИРІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПРОХОДЖЕННЯМ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ.....	291
Більченко А.Г., Сайчук О.К. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ КАРАНТИННИХ НОРМ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ.....	294
Божук І.І., Фоменко Ю.О. ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ.....	297
Гарбінська-Руденко А.В., Сливка А.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВСТАНОВЛЕННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ ІЗ ВЛАСНИКІВ СОБАК.....	300
Грищук А.Б. ПРИПИНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ: ПІДСТАВИ, ПОРЯДОК, НАСЛІДКИ.....	304
Дмитрик А.Б. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕДОБРОСОВІСНУ КОНКУРЕНЦІЮ.....	308
Дорофєєва Л.М., Корнєва Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ.....	312
Журавель Я.В. МЕХАНІЗМ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....	317
Завадський А.А. ІНФОРМАЦІЙНА ТА КІБЕРБЕЗПЕКА АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ (ДОСВІД США).....	321
Іщук Д.О. ГАРАНТІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ.....	324
Козинець І.Г., Приходько В.О. ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	328
Колеснікова М.В. ПІДСТАВИ ВИНІКНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	332
Корнієнко М.В. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ).....	335
Котельницька В.Л. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СУДУ В УКРАЇНІ.....	339
Коц Д.В. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ В УКРАЇНІ.....	343
Кравченко І.А. ОБ'ЄКТ СКЛАДУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 173 КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	347
Левчук В.Д. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ТА КОДИФІКАЦІЇ ВІЙСЬКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	350

Лозинський Ю.Р. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	357
Мельник В.І. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	360
Менів Л.Д. ОБ'ЄКТ І ПРЕДМЕТ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ.....	363
Миронюк С.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА СЕРВІСНО-ОБСЛУГОВУЮЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПОЛІЦІЇ.....	367
Моїсєєв М.С., Андрійченко Н.С. ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ УКРАЇНИ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ЇХ ЗДІЙСНЕННЯ'.....	371
Надобко С.В. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ.....	375
Піддубний О.Ю. ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ДОГОВОРУ ПОРІВНЯНО З МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИМИ ТА ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИМИ ДОГОВОРАМИ.....	378
Проць І.М. ОКРЕМІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ОБМЕЖЕННЯ ОСНОВНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....	381
Сорока Л.В. ОРГАНИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ.....	385
Тімашов В.О., Вашко Я.І. СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....	388
Топольницький В.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АВТОНОМНИХ СИСТЕМ ЗБРОЇ ЗІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ.....	392
Ховпун О.С., Муляр Г.В. МЕДИЧНА РЕФОРМА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІЖДЕРЖАВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	397
Шамрук Н.Б., Ісаєнко К.С. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОРГАНІВ.....	401
Шморгун В.В. ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ НЕЗАКОННОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБОРОТУ, ТОВАРІВ І ПОСЛУГ.....	405
Ярошенко А.С., Чечель А.О., Марочко А.А. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ З УРАХУВАННЯМ ПОЗИТИВНОГО ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ.....	408
РОЗДІЛ 8	
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;	
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
Андрушко А.В. СИСТЕМА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СВОБОДИ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	412
Антонюк Н.О. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА МНОЖИННІСТЬ ЗЛОЧИНІВ.....	422
Горячківська Д.А., Кузина М.-О.С. МЕТА ПОКАРАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	426
Губський В.Є., Тищенко К.С. ОСВІТА ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ВИПРАВЛЕННЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	430
Дільна З.Ф., Устрицька Н.І. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ.....	433
Дунай В.О., Яцик Т.П. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД.....	437
Єдинак І.В. РОЗГОЛОШЕННЯ ТАЄМНИЦІ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ЯК ОЗНАКА ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЕЮ 163 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ І СТАТТЕЮ 267 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	440

Журок Н. Г., Курбатова Д.Л. ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЗАСУДЖЕНИХ У ПРАКТИЦІ ЄСПЛ.....	444
Камінський П.В. ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРИМУШУВАННЯ» У КОНТЕКСТІ СТ. 151-2 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	448
Ключникова Н.В. ДОСВІД ЛИТВИ ТА ПОЛЬЩІ У СФЕРІ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ.....	452
Кукуріло Д.О. ВІК, З ЯКОГО НАСТАЄ КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО Й ЗАКОНОДАВСТВО ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ.....	455
Лубенець І.Г., Наумова І.В., Толочко Г.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ ІНТЕРНЕТ-КОРИСТУВАЧІВ (ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ).....	458
Мицька О.І. ОКРЕМІ ПРИНЦИПИ ПРИЗНАЧЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІМ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ШТРАФУ.....	463
Нанка А.О., Філімонова Ю.О. ПРАЦЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	467
Нестерова І.А. ЩОДО ДЕЯКИХ СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ.....	470
Пересада Д.С., Івер І.О. ІНСТИТУТ ПРОБАЦІЇ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ.....	474
Пігтель А.І., Гармаш В.В. РЕЖИМ ОСОБЛИВИХ УМОВ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ПІД ЧАС ЕПІДЕМІЇ ВІРУСУ COVID-19.....	477
Потапова Л.В., Морозов Я.І. СТАТТЯ 441 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ «ЕКОЦИД» ЯК КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЮ ПРАВ ЛЮДИНИ НА БЕЗПЕЧНЕ І ЗДОРОВЕ ДОВКІЛЛЯ.....	482
Прокеїнова Маргіта, Менджул М.В. ЕЛЕМЕНТИ КОРУПЦІЇ У ЗЛОЧИНІ ШАХРАЙСТВА В РАЗІ БАНКРУТСТВА ТА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	486
Скиба С.С. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В УКРАЇНІ.....	489
Скок С.Г. ОКРЕМІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПОВТОРНОСТІ ТА РЕЦИДИВУ УМИСНОГО ВБИВСТВА.....	493
Сокоринський Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ВИМОГ РЕЖИМУ В МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТАХ У ГАЛУЗІ ЗАХИСТУ ПРАВ УВ'ЯЗНЕНИХ ТА ПОВОДЖЕННЯ З НИМИ.....	498
Стогній О.А. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	502
Філіпп А.В. РОДОВИЙ ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	505
Франчук В.В., Корецька-Шуксвіч Д.Д. ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	508
Хряпінський П.В., Світличний О.О. ПЕРЕОЦІНКА СУСПІЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ДЕЯКИХ ЗЛОЧИНІВ ЩОДО СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ МАЛОЛІТНЬОЇ ОСОБИ.....	512
Шалгунова С.А., Шевченко Т.В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ В ЦЬОМУ НАПРЯМІ.....	516
Школа С.М. ПОНЯТТЯ БАНДИ В УКРАЇНСЬКОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ XIX – XXI СТ. СТ.....	520
РОЗДІЛ 9	
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;	
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Гловюк І.В., Гринюк В.О., Ковальчук С.О. ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВОЇ ГОСПІТАЛІЗАЦІЇ ПСИХІЧНО ХВОРИХ ОСІБ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	524

Городецька М.С. РЕАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРЕДМЕТУ ВІДАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	529
Климківч Р.А. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМНОГО ВИЗНАННЯ ДОКАЗІВ У МЕЖАХ ЄС.....	533
Кравчук І.І., Зоріна А.С. ОСОБЛИВОСТІ Й ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРОВАДЖЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ У МЕЖАХ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	537
Кубарєва О.В. КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СПОСОБІВ УЧИНЕННЯ ПІДКУПУ ВИБОРЦІВ.....	541
Ліщинська В.О. ПОРІВНЯННЯ ІНСТИТУТУ ПРИСЯЖНИХ В ІНОЗЕМНИХ КРАЇНАХ.....	545
Марченко Т.Ю. СУТНІСТЬ ПРАВА ОБВИНУВАЧЕНОГО НА ДОСТАТНІЙ ЧАС ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СВОГО ЗАХИСТУ У СВІТЛІ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА 2019 РІК.....	548
Матвєєв О.В. ПРАВИЛА ДОПУСТИМОСТІ ТА НЕДОПУСТИМОСТІ ДОКАЗІВ, ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ЇХ ПОРУШЕННЯ.....	553
Могила В.С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ КЛОПОТАННЯ СЛІДЧОГО ПРО НАДАННЯ ДОЗВОЛУ НА ПРИМУСОВЕ ВІДБИРАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗРАЗКІВ	557
Мудрецька Г.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПОВНОВАЖЕНЬ СЛІДЧОГО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	561
Позняк Я.С. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ТА СВОБОД ОСІБ, ЩОДО ЯКИХ ПРОВОДЯТЬСЯ НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІІ.....	565
Приймак І.В. ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	568
Процюк О.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПОРЯДКУ ДОПИТУ СВИДКА, ПОТЕРПІЛОГО ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ.....	572
Пшенічнова З.І., Севастьянова А.Ю. ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОПУСТИМОСТІ ДОКАЗІВ.....	576
Сидорчук В.В. СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ І НЕЗАЛЕЖНОСТІ СЛІДЧОГО.....	579
Соколов О.С. ОБІГ ОБ'ЄКТІВ З ОЗНАКАМИ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, ЯКІ КЛАСИФІКУЮТЬСЯ ВИРОБНИКОМ ЯК СТАРТОВІ ПІСТОЛЕТІ ТА РЕВОЛЬВЕРИ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	583
Торбас О.О. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУДДІВСЬКОГО РОЗСУДУ ПІД ЧАС ЗАТВЕРДЖЕННЯ УГОД У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	588
Христов О.Л. СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМ СПІВПРАЦІ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ.....	592
Цибульник Г.І., Линник О.В. СПІВВІДНОШЕННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА ВІДСУТНОСТІ ОБВИНУВАЧЕНОГО («IN ABSENTIA»).....	598
Шеленіна К.Г. ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ, УЧИНЕНИХ ЗАСУДЖЕНИМИ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ТА ВІДПОВІДНИЙ АЛГОРИТМ ДІЙ СЛІДЧОГО.....	602
Шумейко Д.О. ПІДГОТОВЧЕ СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ У СПЕЦІАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	607
РОЗДІЛ 10	
СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА	
Діхтярь А.В., Овчаренко О.М. АДВОКАТСЬКА ЕТИКА У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	612
Корчака Є.О., Самборська О.Ю. ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ.....	617
Коцкулич В.В., Берч С.С. СУД ПРИСЯЖНИХ ЗА АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКОЮ (КЛАСИЧНОЮ) МОДЕЛЛЮ: СУТНІСНІ ОЗНАКИ.....	621
Муштай Н.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ АДВОКАТУРИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ ПОРІВНЯНО З МІЖНАРОДНИМ ДОСВІДОМ.....	624

Романюк В.В. ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТА В УКРАЇНІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ.....	627
--	-----

РОЗДІЛ 11**МІЖНАРОДНЕ ПРАВО**

Баша К.А. ЩОДО ПИТАННЯ ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «КАТУВАННЯ», «НЕЛЮДСЬКЕ ПОВЕДЖЕННЯ», «ТАКЕ, ЩО ПРИНИЖУЄ ГІДНІСТЬ, ПОВЕДЖЕННЯ ЧИ ПОКАРАННЯ» ВІДПОВІДНО ДО ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	632
Біла-Кисельова А.А. ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ПЕРІОД ПОШИРЕННЯ COVID-19: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	635
Бундз Р.О. НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ДЕРЖАВ, ЩО РЕГУЛЮЄ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОВЕРНЕННЯМ АБО РЕСТИТУЦІЄЮ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ.....	639
Геєць І.В. ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКІ ЦІННОСТІ І ПРАВА ЛЮДИНИ В МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОМУ КОНТЕКСТІ.....	642
Григоров О.М. ДЕЛІМАТАЦІЯ ПОВІТРЯНОГО ТА КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ: ОСНОВНІ ПІДХОДИ.....	646
Дешко Л.М., Буличева Н.А., Альонкін О.А., Дерунець Н.О., Михайловський В.І. МІЖНАРОДНИЙ ТРАНСФЕР ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ПРИНЦИП МЕРЕЖЕВОГО НЕЙТРАЛІТЕТУ ТА ЇХ РОЛЬ В РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	650
Dotsenko R.A. SELF-DETERMINATION RIGHT IN THE CONTEXT OF FALKLANDS CONFLICT.....	654
Клєцова Н.В., Волченко Н.В., Курило О.М. НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ДОСВІДУ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ У НІМЕЧЧИНІ В РАМКАХ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.....	659
Прогонна О.О. РОЛЬ ОСОБЛИВИХ ТА ОКРЕМИХ ДУМОК У ПРАКТИЦІ МІЖНАРОДНОГО СУДУ ООН.....	664
Стельмахов В.Ю., Бондарчук В.Я. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАБОРОНИ ДИСКРИМІНАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ.....	668
Сухопар А.А., Мананкова І.В. ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕХАНІЗМУ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄСПЛ.....	671
Тітко Е.В., Божук І.І. ПРАВО НА ЗМІНУ ПО БАТЬКОВІ: ПРАКТИКА ЄСПЛ ТА ДОСВІД УКРАЇНИ.....	674
Чередниченко К.Ю., Кохан А.С. ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ У СВІТЛІ СТАТТІ 4 ЄКПЛ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА СУДОВА ПРАКТИКА.....	679
Шельчук Т.С., Глинська О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗСЛІДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТ. 2 ЄКПЛ.....	682

РОЗДІЛ 12**ФІЛОСОФІЯ ПРАВА**

Мельничук Ю.І. ЕКОСОФСЬКЕ ПІДҐРУНТЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СПОСОБІВ ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГО-ПРАВОВИХ КОНФЛІКТІВ.....	685
Палий О.Н., Форманюк В.В. ПРИЧИНА И СЛЕДСТВИЕ В ПРАВЕ.....	688

РЕЦЕНЗІЇ

Бєлов Д.М. РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ВАЛЕРІЯ СИРОВАЦЬКОГО «ДЕРЖАВНИЙ ПРИМУС: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ».....	690
Ніщимна С.О. РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Н.І. АТАМАНЧУК «ПРАВОВІ ОСНОВИ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ».....	692
Щербанюк О.В. РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ЧЕЧЕРСЬКОГО ВІКТОРА ІВАНОВИЧА «ПРАВО НА РЕПРОДУКЦІЮ (ВІДТВОРЕННЯ) В СИСТЕМІ ОСНОВОПОЛОЖНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ».....	693
Подцерковний О.П. ҐРУНТОВНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ НАУКИ (РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ПЛЕНЮК МАР'ЯНИ ДМИТРІВНИ ТА КОСТРУБИ АНАТОЛІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА «ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В ДОКТРИНІ ПРИВАТНОГО ПРАВА»).....	695
Руденко М.В. РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ДЕМЕНЧУК МАРИНИ ОЛЕКСАНДРІВНИ «РОЛЬ ВЕРХОВНОГО СУДУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЄДНОСТІ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ».....	696

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В РАЗІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ

LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES AS A PROVIDING FACTOR OF NATIONAL SECURITY IN THE FORMATION OF THE LAND MARKET

Пономаренко А.Б.,
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри суспільно-політичних наук
Вінницького національного технічного університету*

Ковальов Д.В.,
*асистент кафедри права
Вінницького національного аграрного університету*

У статті розглянуто вплив запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення на стан національної безпеки України. Відкриття ринку землі може мати як позитивні, так і негативні наслідки для України. Адже запровадження ринку землі – це не лише інструмент наповнення бюджету, а й питання національної безпеки нашої держави.

На основі чинного законодавства визначені сфери національної безпеки України. Проаналізовані ризики та загрози національній безпеці України, що можливі внаслідок запуску ринку сільськогосподарських земель.

Такими загрозами є:

1) можливий вплив Російської Федерації на внутрішню й зовнішню політику незалежної України через неврегульованість механізму забезпечення принципу єдиного громадянства України;

2) загострення конкурентної боротьби, збільшення кількості рейдерських захоплень, примус власників до продажу земельних паїв тощо.

Тому у процесі запровадження ринку землі потрібно враховувати перманентну загрозу впливу Російської Федерації на внутрішню й зовнішню політику незалежної України. Також необхідно надійно захистити особисті й майнові права власників земельних паїв від можливих порушень.

Факт прийняття в Україні закону про обіг земель сільськогосподарського призначення є недостатнім. Не менш важливе значення має практична реалізація цього закону. Тому очевидно, що для побудови цивілізованого ринку сільськогосподарських земель вирішальне значення має саме ефективна правоохоронна діяльність.

Подано визначення правоохоронної діяльності як діяльності уповноважених органів державної влади та місцевого самоврядування з метою охорони й захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, державних і громадських формувань шляхом застосування правових заходів впливу на підставі закону та у встановленому законом порядку.

Визначено коло суб'єктів правоохоронної діяльності в широкому її розумінні. Зазначено, що громадяни для реалізації та захисту своїх суб'єктивних прав також здійснюють правоохоронну діяльність.

Доведено, що правоохоронна діяльність при формуванні ринку земель сільськогосподарського призначення є важливим фактором забезпечення національної безпеки України.

Ключові слова: національна безпека, загрози, ринок земель сільськогосподарського призначення, подвійне громадянство, правоохоронна діяльність.

The article deals with the impact of the introduction of agricultural land market on national security of Ukraine. Opening a land market can have both positive and negative results for Ukraine. The introduction of the land market is not only a tool for filling the budget, but also a matter of national security of our country.

Based on current legislation, the areas of national security of Ukraine are defined. The risks and threats to national security of Ukraine, which are possible due to the launch of agricultural land market are analyzed.

Such threats are:

1) the possible influence of the Russian Federation on the internal and foreign policy of independent Ukraine due to the lack of regulation of the mechanism of ensuring the principle of a single citizenship of Ukraine;

2) the aggravation of competition, the increasing of number of raider capture, coercion of owners to sell land shares, etc.

Therefore, the introduction of the land market must take into account the permanent threat of influence of the Russian Federation on the internal and foreign policy of an independent Ukraine. It is also necessary to reliably protect the personal and property rights of the owners of land shares from possible violations.

The fact that Ukraine has adopted a law on the circulation of agricultural land is still insufficient. Equally important is the practical implementation of this law. It is therefore obvious that effective law enforcement is crucial to building a civilized agricultural land market.

The definition of law enforcement activity as the activity of public authorities authorized and local self-government for the purpose of protection and protection of rights and legitimate interests of individuals and legal entities, state and public formations through the application of legal measures of influence on the basis of law and in accordance with the procedure established by law.

The circle of law enforcement actors is broadly defined. It is pointed out that citizens also carry out law enforcement activities in order to exercise and protect their subjective rights.

It is proved that law enforcement activity in the formation of agricultural land market is an important factor in ensuring national security of Ukraine.

Key words: national security, threats, agricultural land market, dual citizenship, law enforcement activities.

Постановка проблеми. З моменту прийняття Верховною Радою України Земельного кодексу від 25.10.2001 р. до набрання чинності законом про обіг земель сільськогосподарського призначення діє мораторій на купівлю-продаж і зміну цільового призначення земельних ділянок, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб для ведення товарного сільськогосподарського виробництва,

земельних ділянок, виділених у натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) для ведення особистого селянського господарства (п. 15 розділу 10 Земельного кодексу «Перехідні положення») [1]. Питання продовження або зняття мораторію в Україні були вкрай заполітизованими та активно використовувались різними політичними силами, як правило, в період виборчих кампаній.

28 квітня 2020 р. Президент України В.О. Зеленський підписав Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» № 552-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 31 березня 2020 р. За цим Законом із 1 липня 2021 р. повинен відкритись ринок землі в Україні, спочатку виключно для громадян України, а з 1 січня 2024 р. – для юридичних осіб, власниками яких є громадяни України. Відповідно до підписаного закону, питання надання іноземцям права купувати землю сільськогосподарського призначення вирішуватиметься на всеукраїнському референдумі.

Відкриття ринку землі може мати як позитивні, так і негативні результати для України. Адже запровадження ринку землі – це не лише інструмент наповнення бюджету, а й питання національної безпеки нашої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років обговоренню актуальних економічних та організаційно-правових проблем запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні приділяється достатньо уваги в науковій літературі. Вагомий внесок у дослідження теоретичних аспектів розвитку земельних відносин здійснили такі вітчизняні вчені: П.Т. Саблук, Б.Й. Пасхвер, О.М. Мартин, О.О. Прутська, І.Г. Кириленко, Т.К. Оверковська [2], Н.Л. Правдюк, А.Л. Правдюк [3] та інші. Серед українських вчених, які вивчали теоретичні аспекти правоохоронної діяльності, можна назвати Ю.А. Ведернікова і А.М. Кучука [4]. Утім, залишається недостатньо вивченим фактор правоохоронної діяльності органів державної влади та інших суб'єктів правових відносин для формування в Україні ринку сільськогосподарських земель.

Мета статті – аналіз впливу зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення на стан національної безпеки України та значення в цьому контексті ефективної правоохоронної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Ст. 14 Конституції України та ст. 1 Земельного кодексу України проголошують землю основним національним багатством, яке перебуває під особливою охороною держави. Конституція України, зважаючи на винятково важливе значення землі у всіх сферах життєдіяльності українського народу, виокремлює землю серед інших об'єктів нерухомості. Земля виступає територіальним базисом, природним ресурсом й основним засобом виробництва. Згідно зі ст. 13 Конституції України, земля та інші природні ресурси є об'єктами права власності Українського народу [5]. Тому питання ефективного використання земельних ресурсів є питанням національної безпеки.

Згідно з чинним законодавством, національна безпека України – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз (п. 9 ст. 1 Закону України «Про національну безпеку України») [6]. У змістовному плані національна безпека є складним багатоаспектним поняттям. Аналіз чинного законодавства України дозволяє виділити такі сфери національної безпеки: воєнну, державну, громадську безпеку й порядок, кібербезпеку, економічну, продовольчу, енергетичну, інформаційну, безпеку критичної інфраструктури, екологічну безпеку.

Одним із фундаментальних національних інтересів України, згідно з п. 3 ст. 3 Закону України «Про національну безпеку України» є сталій розвиток національної економіки, громадянського суспільства й держави для забезпечення зростання рівня та якості життя населення [6]. На сьогодні Україна має потужний потенціал земельних ресурсів, ефективне використання якого сприятиме сталому розвитку економіки та забезпеченню економічної, продовольчої, екологічної та енергетичної безпеки нашої держави.

Які ж ризики та загрози національній безпеці України можуть виникнути внаслідок запуску ринку земель сільськогосподарського призначення?

Було побоювання, що землю відразу скуплять іноземні інвестори. Через тіннові механізми оренди іноземні юридичні особи фактично вже користуються земельними ділянками для своїх потреб. Світова практика допускає для іноземних юридичних осіб володіння землями сільськогосподарського призначення. Адже будь-яке підприємство на території держави сплачує податки, таким чином здійснюючи свій внесок у розвиток місцевої економіки. А завдавати шкоди інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію та природні якості землі можуть і вітчизняні орендарі.

Відкриття ринку сільськогосподарських земель для іноземців може стати причиною неконтрольованого припливу в аграрний сектор України псевдоефективних іноземних інвестицій, котрі несуть у собі загрозу стабільності економічної системи країни в цілому. Таке фіктивне інвестування може здійснюватись для встановлення контролю над аграрними підприємствами з метою подальшого доведення їх до банкрутства. Наслідком таких дій стане послаблення конкурентного середовища на аграрному ринку. З огляду на те, що аграрний сектор забезпечує близько 30% валютних надходжень та формує майже 15% ВВП України, фіктивне інвестування може становити загрозу національній безпеці держави [3, с. 29].

Згідно із прийнятим законом № 552-ІХ, допуск іноземців до купівлі землі сільськогосподарського призначення в Україні стане можливим лише після прийняття відповідного рішення на всеукраїнському референдумі.

Водночас в українському випадку особливе застереження викликає загроза можливості купівлі земель громадянами Російської Федерації. Закон № 552-ІХ прямо забороняє юридичним особам, учасниками яких є громадяни держави-агресора, фізичним та юридичними особам, щодо яких застосовані санкції, а також тим, які належать або належали до терористичних організацій купувати землю навіть за умови проведення референдуму.

Проте в Росії, згідно зі ст. 62 Конституції Російської Федерації, дозволено подвійне громадянство, тому громадянин Російської Федерації у відносинах з Україною може виступати громадянином будь-якої іншої держави, навіть громадянином України, що прямо передбачено п. 1 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про громадянство України» [7].

За ст. 4 Конституції в Україні існує єдине громадянство. Але за весь час дії цієї конституційної норми не було жодного прецеденту реалізації державної політики щодо недопустимості подвійного громадянства. Тому громадяни України за різними мотивами стали набувати іноземного громадянства. Саме тоді Російська Федерація активно роздає своє паспорти громадянам України. Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 19 Закону України «Про громадянство України», підставою для втрати громадянства України є добровільне набуття громадянином України громадянства іншої держави, але в юридичній практиці не вироблено дієвого механізму для реалізації цієї норми.

Право власності на землі сільськогосподарського призначення може бути використано Росією в умовах гібридної війни в Україні, практичний досвід якої знайшов своє закріплення в таких важливих документах як «Стратегія національної безпеки Російської Федерації», «Концепція зовнішньої політики Російської Федерації», «Військова доктрина Російської Федерації», опублікованих у 2014–2015 роках. Зокрема, в першому пункті опису особливостей сучасних збройних конфліктів «Військової доктрини Російської Федерації» йдеться про «комплексне застосування військової сили, політичних, економічних, інформаційних та інших заходів невійськового характеру, котрі реалізуються з широким використанням протестного потенціалу населення та сил спеціальних операцій»

[8, с. 118]. Про те, що загроза національній безпеці України залишається реальною, промовисто свідчить хоча б такий факт. Виступаючи 9 травня 2019 р. під час військового параду на Красній площі в Москві, В. Путін уперше публічно застосував термін «тисячолітня історична Росія» [9]. На думку російського політика А. Ілларіонова, для В. Путіна є три основних критерії віднесення певної території до історичної Росії. Це райони, які входили до складу Російської імперії кінця XVIII ст., жителі яких володіють російською мовою та сповідують православ'я [9]. Тому у процесі запровадження ринку землі неможливо не врахувати перманентну загрозу впливу Російської Федерації на внутрішню й зовнішню політику незалежної України.

Прийняття в Україні закону про обіг земель сільськогосподарського призначення є ще недостатнім. Не менш важливе значення має практична реалізація цього закону, котра відбувається, як відомо, у формі використання, виконання, дотримання та застосування правових норм. Тому очевидно, що для побудови цивілізованого ринку сільськогосподарських земель вирішальне значення має саме ефективна правоохоронна діяльність.

Ст. 1 Конституції України проголошує Україну правовою державою, метою якої є створення реального та діючого механізму захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Центральне місце в механізмі правового захисту в державі посідає правоохоронна діяльність.

В юридичній науці, як і в законодавстві, наразі не вироблено єдиного підходу до визначення поняття правоохоронної діяльності. Ю.А. Ведерніков та А.М. Кучук вважають, що під правоохоронною діяльністю варто розуміти професійну діяльність спеціально вповноважених державою органів та організацій, яка здійснюється на підставі та відповідно до закону, а у випадках, встановлених законом – у відповідній процесуальній формі із застосуванням правових засобів і спрямовану на охорону прав та свобод людини і громадянина, законності та правопорядку, усіх урегульованих правом суспільних відносин [4, с. 79].

На нашу думку, *правоохоронна діяльність* – це діяльність уповноважених органів державної влади та місцевого самоврядування з метою охорони й захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, державних і громадських формувань шляхом застосування правових заходів впливу на підставі закону та у встановленому законом порядку. Правоохоронна діяльність впливає на поведінку суб'єктів правовідносин за допомогою використання дозволів, приписів, заборон, контролю за їх додержанням та реалізації юридичної відповідальності.

Правоохоронна діяльність – це одна з функцій державного управління, що у *вузькому розумінні* здійснюється відповідними державними органами. В українському законодавстві, немає як чіткого визначення поняття правоохоронної діяльності, так і вичерпного переліку правоохоронних органів. Найширший їх перелік міститься в Законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» [10]. Ст. 2 цього Закону до правоохоронних органів відносить органи прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, органи державної податкової служби, органи й установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державної контрольно-ревізійної служби, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Повний перелік таких державних органів довелось б постійно змінювати з огляду на їх утворення, ліквідацію чи реорганізацію. На думку Ю.А. Ведернікова й А.М. Кучука, виконання завдань щодо захисту прав і свобод людини і громадянина, охорони законності та правопорядку має здійснюватись усіма державними організаціями [4, с. 59]. Для більшості з них правоохоронна

діяльність є важливою, але не основною й тим більше не єдиною функцією.

Проте функцією охорони права мають наділитися не лише інститути держави, а й інститути громадянського суспільства. Громадяни також не позбавлені можливості захищати в будь-який законний спосіб свої права та свободи, активно вимагати від державних органів виконання покладених на них завдань та сприяти цьому [4, с. 59]. Більше того, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування мають сприяти правоохоронній діяльності громадських формувань (ст. 15 Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку й державного кордону») [11].

Тому «правоохоронну діяльність» в *широкому розумінні* мають вести не лише державні правоохоронні органи, а й буквально всі – громадяни, юридичні особи, громадські організації тощо. У разі потреби реалізації та захисту своїх суб'єктивних прав вони здійснюють також і правоохоронну діяльність.

Українське суспільство добре пам'ятає «лихі дев'яності», коли деякі нинішні власники потужних підприємств накопичували свій первісний капітал кримінальним шляхом. Тому є реальна загроза загострення конкурентної боротьби, збільшення кількості рейдерських захоплень земельних паїв тощо.

Суб'єкти права приватної власності на землю мають право на самозахист свого цивільного права та права іншої особи від порушень і протиправних посягань, згідно зі ст. 19 Цивільного кодексу України. У разі продажу селянином свого земельного паю внаслідок «пропозиції, від якої неможливо відмовитись», тобто під впливом насильства, внаслідок застосування до особи фізичного чи психічного тиску такий договір купівлі-продажу визнається судом недійсним із наступним відшкодуванням винною стороною збитків у подвійному розмірі та моральної шкоди (ст. 231 ЦК України).

У контексті захисту прав власників земельних паїв доречним буде згадати про можливість застосування зброї для самозахисту. Право на самозахист гарантоване ст. 27 Конституції України, а п. 5 ст. 36 Кримінального кодексу України дозволяє застосовувати зброю для необхідної оборони. Проте наразі Україна – єдина країна Європи, в якій немає закону про зброю, хоча у Верховній Раді розглядалося достатньо законопроектів, починаючи із проекту Закону про зброю Кабінету Міністрів України (В.П. Пустовойтенко) від 13.05.1998 р. № 1032 та завершуючи проектом Закону про зброю депутатів І.П. Фріса та О.Б. Матусевича від 02.09.2019 р. № 1222.

На сьогодні основним нормативно-правовим актом, який регулює обіг зброї серед громадян, є Постанова Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17 червня 1992 р. № 2471-ХІІ із наступними змінами, згідно з якою громадяни можуть отримати дозвіл на вогнепальну гладкоствольну мисливську зброю з 21-річного віку, а з 25-річного – на нарізну [12, с. 106]. Обіг зброї також регулює «Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної й охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів», затверджена наказом МВС від 21 серпня 1998 р. № 622.

В українському суспільстві не припиняються гострі суперечки щодо надання дозволу громадянам використовувати для самооборони короткоствольну вогнепальну зброю. Чинне законодавство надає можливість сільським мешканцям захищати своє життя і власність за допомогою довгоствольної вогнепальної зброї, а вона є достатньо ефективною лише для захисту садиби, помешкання та подвір'я.

Висновки. Для побудови цивілізованого ринку земель сільськогосподарського призначення, окрім його законодавчої регламентації, потрібні наступні організаційно-правові заходи державної політики:

- забезпечення ефективної правоохоронної діяльності;
- реалізація принципу єдиного громадянства України, ефективна державна політика унеможливлення біпатризму;
- результативна боротьба з корупцією;
- відновлення довіри громадян до системи судових та правоохоронних органів держави;
- подальший розвиток інститутів громадянського суспільства, зокрема, засобів масової інформації та громадських організацій сільських земельних власників.

Вважаємо також за необхідне для кращого забезпечення захисту права на життя і права на власність сільських мешканців прийняття в Україні продуманого і зваженого закону про зброю.

Основними характеристиками земельного ринку в Україні повинні стати чітка правова регламентація, прозорість, відкритість та передбачуваність. Без ефективної правоохоронної діяльності та справедливої судової влади змістовне наповнення найкращих законодавчих актів втрачає будь-який сенс. Отже, правоохоронна діяльність під час формування ринку земель сільськогосподарського призначення є важливим фактором гарантування національної безпеки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 23.04.2020).
2. Оверковська Т.К. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 4. С. 72–83.
3. Правдюк Н.Л., Правдюк А.Л. Ринок земель сільськогосподарського призначення: реалії та перспективи економічного та правового середовища. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 3. С. 21–35.
4. Ведерніков Ю.А., Кучук А.М. Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект. Київ: Знання України, 2009. 219 с.
5. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 23.04.2020).
6. Про національну безпеку України. Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2469-19> (дата звернення: 22.04.2020).
7. Про громадянство України. Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14> (дата звернення: 22.04.2020).
8. Додонов Р.О. Російський погляд на концепцію гібридної війни. *Гібридна війна: in verbo et in praxi: монографія* / під заг. ред. проф. Р.О. Додонова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. С. 94–133.
9. Илларионов А. Границы «большой, или исторической, России» по В. Путину. *Livejournal* 23 липня 2019 р. URL: <https://aillarionov.livejournal.com/1131469.html> (дата звернення: 20.04.2020).
10. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів. Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3781-12> (дата звернення: 25.04.2020).
11. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону. Закон України від 22 червня 2000 р. № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14> (дата звернення: 25.04.2020).
12. Пономаренко А.Б., Ковальов Д.В. Проблеми правового регулювання обігу зброї для захисту права на життя в Україні. *Право України: сучасний стан та перспективи розвитку*: зб. матеріалів Регіонал. науково-практичної конференції / редкол. О.Ф. Мельничук, В.А. Омельчук. Вінниця: ВНАУ, 2014. С. 105–109.